

„Inteligencja językowa w przedszkolu”

By lepiej zrozumieć pojęcie inteligencji językowej należy zwrócić uwagę na twórcę teorii Wielorakich Inteligencji – Howarda Gardnera – amerykańskiego psychologa, neurologa i profesora Uniwersytetu Harvarda.

Według niego człowiek posiada wszystkie rodzaje inteligencji tworzące „profil inteligencji”, które są rozwinięte w różnym stopniu, ponieważ zmieniają się w trakcie rozwoju człowieka. Co ważne wszystkie inteligencje są ze sobą powiązane i można je rozwijać poprzez wykonywanie ćwiczeń. Każdy człowiek jest pod tym względem wyjątkowy, a przejawy poszczególnych rodzajów inteligencji pojawiają się już w dzieciństwie.

Gardner wyróżnia 8 typów inteligencji:

- językowa (lingwistyczna)
- matematyczno – logiczna
- ruchowa (cielesno-kinestetyczna)
- obrazkowa (wizualno – przestrzenna)
- muzyczno-rytmiczna (słuchowa)
- przyrodnicza (naturalistyczna)
- intrapersonalna (wewnętrzna)
- interpersonalna (międzyludzka).

Inteligencja językowa cechuje się wysokorozwiniętymi zdolnościami do czytania, mówienia, pisania i myślenia przy użyciu słów. Osoba taka lubi mówić, opowiadać i słuchać opowieści np. podczas czytania przez rodzica bajki podpowiada ciąg dalszy lub układa własne, oryginalne historie, jasno wypowiada się i spisuje swoje myśli używa bogatego słownictwa potrafi tworzyć opowiadania i oryginalne historie ma łatwość uczenia się języków obcych jest wrażliwe na rytmy, dźwięki ma dobrą pamięć słuchową chętnie i często zadaje pytania ma dobrą pamięć do imion, nazw zapamiętuje trudne słowa lubi recytować wiersze, łatwo zapamiętuje wcześniej podejmuje próby czytania. Dziecko z rozwiniętą inteligencją językową ma znakomitą pamięć, np. potrafi

zaskakiwać przypominaniem o błahostkach, przytaczać historie zasłyszane w rozmowach dorosłych, myśli symbolicznie np. z łatwością kojarzy nazwy liter lub zapamiętuje wygląd prostych wyrazów nie potrafiąc jeszcze czytać.

Przykładowy opis dziecka z wysoką inteligencją słowną:

Kuba uważnie czyta wszystko, co w padnie mu w ręce. Uwielbia słuchać bajek, opowiadań i wierszy czytanych przez nauczyciela. Na zajęciach chętnie przyłącza się do rozmowy. Umie objaśniać, argumentować i bronić swojego zdania. Często tłumaczy innym dzieciom, jak rozwiązać jakiś problem. Nie nużą go ćwiczenia gramatyczne i ortograficzne, a jego opowiadania wyróżniają się bogactwem słownictwa.

Jak rozwijać inteligencję językową u dzieci?

- Czytajcie, czytajcie i jeszcze raz czytajcie.
- Grajcie w gry, takie jak: scrabble, gry słowne oraz rozwiązujcie wspólnie krzyżówki, gry ortograficzne.
- Twórzcie slogany reklamowe.
- Układajcie opowieści, opowiadajcie bajki (każdy mówi kilka zdań).
- Zachęcaj do mówienia, ale słuchaj dziecka uważnie!
- Przeprowadzajcie wspólnie wywiady.
- Wyrażanie zdania na dany temat
- Kształtujcie biegłość i jakość wypowiedzi pod względem leksykalnym, fonetycznym, syntaktycznym, semantycznym.
- Zabawa: wymyślanie słów zaczynających się na tę samą literę, np. Monika malowała malownicze mosty
- Określanie kategorii: zwierzęta, rośliny, przedmioty itp.
- zabawa gdy zwierzęta zaczynają mówić: podczas tej zabawy dziecko ma okazję wcielić się w rolę i wymyślać rozmowę zwierzątek

- Zabawa w krainie olbrzymów: rodzic sadza dziecko na ramionach tworząc olbrzyma. Olbrzym wędruje po mieszkaniu, które jest teraz jego krainą a dziecko ma dokładnie opisywać, co widzi w krainie olbrzyma
- Zabawa wesołe paluszki: każdy paluszek otrzymuje imię, np. Wesołek, Żartowniś itd., następnie dla każdego paluszka wymyśla się z dzieckiem historyjkę, np. Wesołek jedzie na rowerku do parku.
- Zabawa w sklep
- Podróż samolotem: rodzic zamienia się w samolot. Kładzie się na brzuchu, rozkłada ręce. Dziecko siada na pokład samolotu. Przed startem musi powiedzieć pilotowi gdzie chce polecieć, a w trakcie lotu opowiada dziecku, co widzi za oknem samolotu. Po powrocie z podróży dziecko opowiada drugiemu rodzicowi gdzie poleciało, co widziało po drodze.
- Wesoły pociąg: uczestnicy zabawy ustawiają się w jeden za drugim, tworząc wesoły pociąg, który jeździ po całym domu. Pierwsza osoba zaczyna opowiadać, jakie widoki podziwiają pasażerowie podczas podróży: widzę wysokie góry porośnięte lasami. Potem druga osoba kontynuuje opowiadanie, a po niej trzecia i tak dalej.

Każde dziecko jest zdolne

Jeśli dziecko gorzej radzi sobie w jakiejś dziedzinie, nie znaczy to, że jest gorsze od rówieśników. Dziecko może mieć świetnie rozwiniętą np. inteligencję ruchową czy interpersonalną, przez co lepiej od innych radzi sobie w nawiązywaniu kontaktów z rówieśnikami lub w sporcie. Każdy człowiek ma różne rodzaje inteligencji silniej rozwinięte, a inne słabiej. Określenie słabych i mocnych stron dziecka pomoże wspierać jego rozwój.

Opracowała

Kinga Madeja

Bibliografia:

1. A. Wręczycka, *Inteligencje wielorakie*
2. Gardner H, *Inteligencje wielorakie. Teoria w praktyce*. Media Rodzina, Poznań 2002.
3. C. Nitsch, G. Huther *Wspieranie rozwoju dziecka* Olesiejuk, 2011.
4. M. Szustakiewicz, *Inteligencje Wielorakie wg Howarda Gardniera*
5. <https://mp16.um.pulawy.pl/charakterystyka-inteligencji-wielorakich-oraz-sposoby-ich-rozwijania-u-dzieci/>
6. <http://przedszkole-aniolek.pl/program/inteligencje-wielorakie/>